

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
 egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
 Egyes szám ára 4.— L.
 Külföldre egész évre 250.— L.

FŐSZERKESZTŐ:
 GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 CLUJ,
 Strada Baron L. Pop 5. szám.
 Megjelenik minden szombaton.

Egy akarattal.

Felejthetetlen élményben volt részük azoknak, akik a Magyar Párt sepsiszentgyörgyi nagy gyűlésén részt vettek. A gyűlés mind gyar gyűlésen sem hangzott el annyi bátor beszéd, olyan közvetlen kirobbanású érzelmeknek, megnevezése magyarellenes intézkedéseknek,

1. A gyűlés egyik jelenete.

2. Székely leány a szónokot hallgatja

külső kereteiben, mind belső tartalmában fölmelőlő, nagyszerű magyar megnyilatkozás volt.

Az ország minden magyarlakta vidéke elküldötte képviselőit a gyűlésre, de sokan jöttek maguk lelkesedésének ineditására is. Nagy tömegekben vonultak föl Háromszék székely gazdái, számos küldöttség képviselte a szomszédos vármegyék falusi közönségét és a városok iparos és kereskedő magyarságát. Külső képében és hatalmas méreteiben valósággal nemzetgyűlést mutatott a sepsiszentgyörgyi találkozó.

De a tárgyalások anyaga és hangja is méltó volt az erdélyi magyarság tekintélyéhez. Négy szentendőnek sérelmei, keserőségei, amelyek válogatás nélkül érték a falvak és városok dolgozó magyar lakosságát, őszinte szavakban törtek elé mind a szónokok előadásából, mind a hallgatóság közbeszólásából. Talán egy ma-

vallási, művelődési, gazdasági és politikai téren szenvedett bántalmaknak, mint ezen a gyűlésen.

Az egységnek, lelki összefonódásnak ebben a lángolásában mennyire szánalmasaknak tűntek föl az álmagyarok fondorkodásai, milyen céltalan erőlködésnek mutatkoztak a kormányzat intézkedései, amelyek a magyarság sorait megbontani igyekeznek!

A gyűlésen egység volt nemcsak az érzelmekben, hanem az elhatározásokban is. Minden jelenlevő szívében megerősödött az az elhatáro-

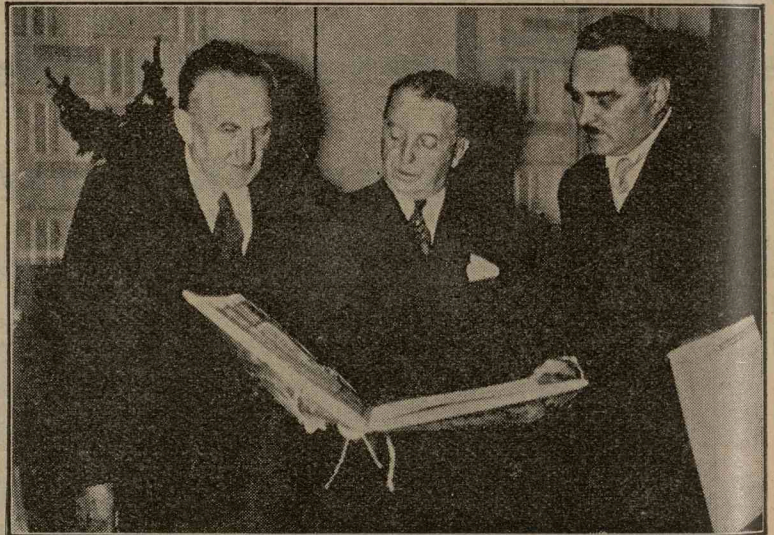
zás, hogy minél nagyobb nehézségekkel kell megküzdenünk, annál hivebben, elszántabban, öntudatosabban kell ragaszkodnunk emberi és nemzeti jogainkhoz.

Ennek az elhatározásnak, mint szent üzenetnek, szét kell áradnia azoknak a magyarok-

nak a körébe is, akik a sepsiszentgyörgyi nagy találkozón nem vehettek részt. Nekünk nincsenek törvénytelen, igazságtalan törekvéseink, de az ország alkotmányában, nemzetközi szerződésekben levő jogaink biztosításáért egy akarral vállalnunk kell a becsületes küzdelmet.

Fontos tanácskozások Sinaiban.

A kisanant államainak külügyminiszterei tanácskozást tartottak Sinaijában. Feltűnést keltett, hogy a tanácskozásokkal kapcsolatban Magyarország bukaresti követe is tárgyalásokat folytatott a kisanant külügyminiszterével. Képünkön balról jobbra Antonescu román, Krofta csehszlovák és Stojadinovits jugoszláv külügyminiszter.

Meghalt lapunk első kiadóhivatali főnöke.

Ezelőtt 16 esztendővel, a nagy sorsváltkozás idején, az erdélyi magyarság vezetői az őszi hónapok alatt sokat tanácskoztak arról, hogy mi módon lehetne a szellemi életet ujságok, folyóiratok, könyvek kiadásával megindítani. Ezeknek a megbeszéléseknek a során vetődött föl és tisztázódott a Magyar Nép megindításának szüksége is. Emberek kellettek a szerkesztéssel és kiadással járó szervezés elvégzésére. A kiadóhivatal első főnöke s a kezdeti nehézségek leküzdője dr. Boronkay Béla volt, a hatóságok felé is hosszú éveken át ő képviselte lapunkat. A Magyar Népnél szerzett tapasztalatok alapján azonban új életpályát teremtett magának. Pár évi megfeszített munka után ő lett Kolozsvár legtehetősebb papirkereskedője. Becsületes szorgalommal szép vagyont szerzett s vállalkozásától megvállva, buzgó munkása volt a közügyeknek, igazgatója a legfelső magyar zenei iskolának. Mindezt szomorú alkalomból mondjuk el róla: legrégebb munkatársunk, lapunk hű barátja közelebről 56 éves korában meghalt. Hálás emlékezéssel gondolunk rája.

Bethlen György gróf és Páll Gábor dr. beszédei adták meg a sepsiszentgyörgyi nagygyű és alaphangját.

A történelmi idők hangulatában lezajlott magyarpárti nagygyűlés alaphangját Bethlen György grófnak és Páll Gábor dr.-nak nagyszabású beszédei adták meg. Bethlen György gróf mingyárt a nagygyűlés elején tartotta meg a megnyitó beszédét, amelyben a magyarság sérelmeit megrázó erővel ismertette. A pártelnök élesebb szemüvegén keresztül világitott rá arra a szomorú játékra, melynek szenvedő hősei a Romániában élő magyarok. Ismertette annak a tizenkilenc évnek a történetét, amelyben egyetlen kormányférfi sem akadt, aki a kisebbségi kérdéssel alaposan foglalkozott volna. Megdöbbenő, hogy ma már Romániában senki sem beszél kisebbségi jogokról, anyanyelvünk használata a közhivatalokkal való érintkezésben tilos, sőt az iskoláztatásban is mind kisebb térre szorul elemi művelődésünk s a folytonos ostromállapot megtépássa minden szabadságjogunkat.

Majd ismerteti, hogy a magyarság hiába hangoztatja, hogy békét akar a románsággal, mindig olyan választ kap, amelyet nem lehet megnyugvással fogadni. A magyarság, mint őslakó Erdély népe, igényt tart arra, hogy teljes jogegyenlőséget élvezzen, nemzeti műveltségét és anyanyelvét ne semmisítsék meg és a magyarok által alkotott művelődés részese lehessen. Ne féltsse ettől senki a román állam biztonságát.

Midőn védekezésről beszélt, hangoztatta, hogy csak a Magyar Párt az egyetlen politikai szervezet, amely az itt élő magyarságnak védelmet nyújthat, tehát minden magyar ember és minden magyar intézmény fegyelmezetten álljon a küzdő magyarság sorába. Megrázó szavakkal követeli az összetartást és kijelenti, hogy ne engedjük a vallási türelmetlenség, a társadalmi osztályharc mérgével, vagy más idegen jelszavakkal sorainkat gyengíteni. Kiemeli a magyar sajtó fontosságát s azután hangoztatja, hogy a romániai magyarság történelmi feladat előtt áll. Mi nem gyakorolhatjuk a pártpolitika haszontalan fényüzését, — mondotta. — Tőlünk nem-

zetünk ereje történelmi hivatásának teljesítését várja és követeli.

Ezek a gondolatok Bethlen György történelmi levegővel átítatott beszédében megrázó és elragadó erővel hatottak a nagygyűlés tagjaira.

A nagygyűlés másik erőteljes és az egész nagygyűlés célját s a kisebbségi küzdelem további módszereit megjelölő beszédet Páll Gábor mondotta.

A nagygyűlés tiltakozik minden olyan törekvéssel szemben, amely hatalmi eszközökkel igyekszik a magyarságnak az ipari és kereskedelmi vállalatokból való kiszorítására. Azután ismerteti az Anghelescu-féle iskolapolitika káros kihatásait s kijelenti, hogy a békés együttélés feltételeinek a megzavarását jelenti a felekezeti iskoláink ellen indított hadjárat. Követeli, hogy a román kormány valósítsa meg azt az iskolai autonómiát, amelyet az 1919. évi december 19-iki párisi szerződés 11-ik cikke ígért.

Nagy szónoki erővel sorakoztatta fel a magyarság sérelmeit s végül arra a következtetésre jutott, hogy a magyarság minden sérelme ellenére hajlandó a románsággal testvéri békét kötni, ha a magyarságot meghagyják a nemzetiségében, kulturájában, ha a magyarság életfeltételeit támadó eljárások és izgatások a jövőben megszűnnek.

A Páll Gábor által benyújtott határozati javaslat felkéri a nagygyűlést s az elnökséget, hogy a magyarság panaszait juttassa Öfelségé elé és hódolattal kérje nemzeti érdekeinek a védelmét.

Ennek a két beszédnek a jelentőségét nem azért emeltük ki, mintha ezzel a többi beszédek és előadások értékét lebecsülni akartuk volna, hanem azért, mert ez a két beszéd valóban a gerincét alkotta a nagygyűlés gazdag tárgysorozatának s az alaphangját adta meg a magyar nép mostani súlyos lelki állapotának.

A nagygyűlés egyéb eseményeinek lefolyásával lapunk más hasábjain tájékoztatjuk olvasóinkat.

• Külföld •

Bonyodalom a Földközi tengeren. A spanyol belháborúval kapcsolatban történt, hogy a Földközi-tengeren közlekedő semleges hajókat még ismeretlen nemzetiségű tengeralattjárók megtámadták. A támadások egyaránt értek angol, olasz, német, görög, spanyol és szovjet-hajókat. Ebből joggal lehet arra következtetni, hogy a támadást nem egy nemzet — vagy spanyol hadviselőfél hajói követik el. Legutóbb egy angol hadihajót ért újabb ilyen támadás s ezért az angol kormány a francia kormánnyal egyetértve a Földközi-tenger közlekedésében részes államokkal Genf közelében tanácskozást kíván tartani hasonló támadások megakadályozása, esetleg megtorlása végett. Az angol terv szerint a hatalmak hazarendelnék a Földközi-tengeren levő tengeralattjárókat, vagy bejelentnék azok pontos tartózkodási helyét, s ezután a megtámadott hajóknak joguk volna a mégis támadó tengeralattjárókkal úgy elbánni, mint a kalózzal.

A tanácskozásra meghívták Németországot s Olaszországot is és meg volt a remény arra, hogy ott megjelennek és részt vesznek a határozat meghozatalában. Közben azonban a görög partok közelében rövid idő-

vel egymásután elsüllyesztettek két szovjet-hajót. Emiatt a szovjet-kormány jegyzéket intézett az olasz kormányhoz, megvádolva azt, hogy olasz tengeralattjárók süllyesztették el a szovjet hajóit. Ez a nem bizonyított vád érthetően óriási felháborodást okozott Olaszországban és Mussolinit arra bírta, hogy ne vegyen részt a tervezett tanácskozáson, mert — amint mondta — Olaszország nem akar ott vádlottként szerepelni. Így természetesen Németország sem fogja képviseltetni magát a tanácskozáson.

Ennek ellenére Angliának elhatározott szándéka a tanácskozást megtartani s az ott hozott határozatokat végrehajtani. És lehet, hogy épen ebből fog nagy bonyodalom származni,

amint hogy Angliában nagyon sötétnek látják a helyzetet. Sötétebbnek talán, mint volt 1914 nyarán, a világháború kitörése előtt.

Mussolini Németországban, Erről a látogatásról már régóta van szó s úgy látszik, hogy ebben a hónapban meg is fog történni. Mind olasz, mind német részről azt hangsúlyozzák, hogy a látogatásnak nincs egyéb jelentősége, mint az olasz-német egyetértés és együttműködés teljességének bizonyítása. Nem valószínű azonban, hogy Mussolini csak ezért szánná rá magát a látogatásra s hogy a két baráti állam végre csupán az ilyen alkalmakor szokásos beszélgetésre fordítaná értékes idejét. Inkább az a valószínű, hogy Európa sorsára nagyon fontos tárgyalások

Transzilvánia legjobb mezőgazdasági és közigazdasági szaklapja a

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Cluj Str. Baron L. Pop 5. szám.

Előfizetési díja egész évre csak 80 lei.

Minden magyar ember igyekezze jól meg,
hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

„MINERVA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG”

tehát magyar köteleesség biztosítását ide átadni

fognak folyni közöttük. Az eredményt azonban csak a jövő mutatja meg.

A spanyol beháboruban a nemzeti csapatok térfoglalása, ha lassu is, de állandó. Megbízható hírek szerint már a katalánok is szabadulni akarnak a köztársasági kormány befolyásától s keresik a közeledést a nemzeti kormányhoz. Anglia is ilyen irányban dolgozik s lehet, hogy rövid idő múlva megint királyság lesz Spanyolország — angol közvetítéssel és a jövődől király kibékíti a most még harcban álló ellenfeleket.

A kínai harcterről. Japán még nem válaszolt arra az angol jegyzékre, amely elégtételt kér a kínai angol nagykövetségnek repülőgépről történt súlyos megsebesítéséért. A japán kormány még vizsgálatot tart annak megállapítására, hogy csakugyan japáni repülőgép volt-e a támadó s a vizsgálat eredményéhez képest fog válaszolni. Ezek után majdnem bizonyosnak kell tartani, hogy a japáni vizsgálat eredménye az lesz, hogy a támadó repülőgép nem japáni volt s ez a ravasz fogás csak súlyosítani fogja a helyzetet. Pedig a helyzet már e nélkül is elég súlyos, mert a Japán részről elrendelt tengerészáríratot a kínai partokon sem Anglia, sem Franciaország, sem Amerika nem fogadják el törvényesnek, Japán pedig máris állított meg s kutatott át angol és amerikai hajókat. Ha ilyen kutatásból kár származik, ez könnyen lehet ok arra, hogy az említett hatalmak fegyverrel biztosítsák a közlekedés szabadságát, ami nyílt összefütkésre s így háborúra is vezethet közöttük és Japán között.

Magán a harc téren a kínaiak nagy elszántsággal és eredménnyel védekeznek a támadások ellen s állítólag már hatvanegy japáni repülőgépet lőttek le. Emiatt a japáni repülőtér parancsnoka öngyilkosságot követett el. A kínai kormány különben közölte az érdekelt hatalmakkal, hogy a határzárlat miatt meg fogja támadni a kínai kikötőkben levő japáni hajókat s felkérte őket, hogy saját hajóik biztonságáról gondoskodjanak.

Kína tehát teljes erejével védekezik s úgy látszik, hogy Japán ezuttal elszámította magát a támadással.

Német nemzetgyűlés. Nürnbergben már megkezdődött a német nemzet őszi nagygyűlése s ezen felolvasták Hitler elnök-kancellár első üzenetét. Ez az üzenet megállapítja a kormányzat elért eredményeit, a nagy haladást, amit Németország a nemzeti-szociálista uralom alatt tett s kijelenti, hogy a mai Németországban boldogság német állampolgárnak lenni. A jegyzék foglalkozik még a tapasztalható nyers-

anyaghiánnyal s ennek megszüntetésére ismét sürgeti Németország gyarmati igényeinek kielégítését.

A gyűlésre — befejezése után — még visszatérünk.

A windsori herceg Magyarországon. A volt angol király feleségével együtt Magyarországra érkezett s először Mezőkövesden tekintette meg a világhírű népművészetet. Azután a Hortobágyon és a Dunántúl fog résztvenni a részére rendezett nagy vadászatokon.

A hercegi pár hosszabb időt tölt Magyarországon.

IPAROSOK FIGYELMÉBE

AZ IPAROS

az új területek kis- és közép-iparosainak országos hetilapja.

Megjelenik minden pénteken 10 nagy oldalon. - Előfizetés: ára negyedévi 75 lei. Kérjen mulatványszámot a kiadóhivataltól:

Arad, Str. Brătianu 18. Iparos-Ofíthon.

1937—38. iskolai évre először jelent meg a

Diák-zsebkönyv,

amely gazdag tartalmánál fogva máris a diákok legkedveltebb barátja lett. — Főbb tartalma: 1937—38. évre naptár; törvényes, hivatalos és egyházi ünnepek az iskolai szünnapok megjelölésével, előjegyző-naptár, kimagaslóbb történelmi és irodalmi vonatkozású eseményekkel egybekapcsolva; számszerű adatok Romániáról; önálló államok (terület, lakosság, népsűrűség, főváros, államforma és államfők megjelölésével); idegen pénznemek; mértéktáblázat; rövidített szorzások; kamatszámítás és kulcsszámítáblázat; Morze-jelek; a bélyeggyűjtés legújabb formája; stb. stb. diákokat érdeklő hasznos tudnivalók. Terjedelmes sport-rovat (világrekord, Román rekord, Magyar versenyzők olimpiai helyezései: 1896. Athén-1936. Berlin stb.). Pósta díjszabások és különböző előjegyzésekre szolgáló táblázatok. Osztályozó napló. — Terjedelme 175 oldal. Vászonnkötés. Megvásárolható minden könyvkereskedésben 20.— lejért. — Kiadja: a „Diák-zsebkönyv” szerkesztősége, Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Pop 5.

A sepsiszentgyörgyi nagygyűlés krónikája.

Az Országos Magyar Párt háromszék-megyei tagozata hónapok óta folytatta az előkészületeket, hogy a gyűlés sikeres és zavartalan lefolyását biztosítsa. A nagy körülménnyel végzett munka élén báró *Szentkereszthy* Béla, magyarpárti képviselő állott. A városon kívül a vidék is bekapcsolódott a nagygyűlés előkészítésébe, mert az elszállásolás Sepsiszentgyörgy városában, tekintettel a nagy tömegre, nem történhetett volna meg. *Árkos* községben *Szentkereszthy* Béla báró kastélyában és az árkosi székely gazdáknál nagyon sok vendéget helyeztek el. Ezenkívül *Előpatak* fürdőhelyen is sok magyarpárti kiküldött kapott szállást.

A nagygyűlés első napján a szakosztályok tartották meg üléseiket. A művelődési, kisebbségi és közgazdasági szakosztályok Pál *Árpád*, *Jakabffy* Elemér és dr. *Gyárfás* Elemér elnöke alatt tartották meg nagyfontosságú gyűléseiket. A művelődési szakosztály főképpen az iskoláztatás és a magyar nyelvhasználat kérdéseivel foglalkozott. A kisebbségi szakosztályban a magyar kisebbség helyzetét vitatták meg. A közgazdasági szakosztályban pénzügyi, ipari, mezőgazdasági és adókérdések szerepeltek. Mind a három szakosztályban rendkívül értékes viták fejlődtek ki. Mindenik szakosztály elnöke a nagygyűlés elé javaslat formájában terjesztette a határozatokat.

A nagygyűlés napján napfényes, meleg idő volt. Már korán reggel gyülekezni kezdtek a kiküldöttek a sepsiszentgyörgyi *Kolczakertben*. A messzi vidékről és a közelből összesereglett résztvevők számát ötezerre lehet becsülni. A *Kolczakert* minden zuga tele volt, sőt az utcán is nagyon sokan szorongtak, akik sem a terembe, sem a kertbe nem fértek be. Tíz óra után jelent meg a gyűlésen dr. gróf *Bethlen* György, az Országos Magyar Párt elnöke. A gyűlés résztvevői percekig tartó lelkes ünneplésben részesítették az elnököt. *Bethlen* György csak percek múlva, az éljenzés és tapsolás megszűnte után tudta megnyitni a gyűlést. Az elnöki asztalnál a Párt elnöki tanácsának tagjai és a magyar paria-

ment csoport tagjai foglaltak helyet.

Általános figyelem között kezdette meg *Bethlen* gróf beszámolóját, amelyről lapunk más helyén emlékezünk meg. A beszámoló után *Inczédy-Joksmán* Ödön, ügyvezető alelnök tartotta meg nagyhatású beszédét, amelyben arról a nagy küzdelemtől számolt be, amit a Magyar Párt folytatott az utóbbi évek alatt a magyar kisebbség jogainak elismeréséért és sérelmeinek orvoslásáért. Dr. *Willer* József képviselő a parlamenti csoport munkáját ismertette. Beszédében kitért azokra a magukat magyaroknak nevező rendezavarókra, akik a magyarság egységét akarják megbontani. Rámutatott arra, hogy a Magyar Dolgozók Szövetsége (MADOSZ) a Magyar Pártnak legnagyobb ellensége és minden téren arra törekszik, hogy a magyar egységet megzavarja. *Willer* képviselő kifejtette, hogy az általam is kárát látja annak, ha a Magyar Párt egységes és összhangzó működése ellen törő pártalakulatokat támogatja.

A parlamenti csoport beszámolója után a szakosztályi elnökök tették meg jelentéseiket és terjesztették elé a gyűléseken hozott határozati javaslatokat. A nagygyűlés úgy döntött, hogy a szakosztályok határozati javaslatait az Országos Párt intézőbizottsága és elnöksége fogja tanulmányozni és végrehajtani.

Ezután Pál Gábor, képviselő emelkedett szólásra. Megrázó erejű beszédét és határozati javaslatát lapunk más helyén ismertettük. Beszéde közben a hatalmas embertömeg sokszor tört ki dörgő éljenzésben. A határozati javaslat előterjesztése után szünni nem akaró taps és éljenzés töltötte be az egész *Kolczakert* környékét.

A gyűlés ezután megejtette a tisztújítást. Nagy lelkesedéssel *Bethlen* György grófot választották meg az Országos Magyar Párt elnökéül. *Bethlen* gróf meghatott szavakban mondott köszönetet a bizalomért, hogy megint őt választotta meg a magyarság nemzetgyűlése a Párt elnökéül. Nagyhatású beszédét az alábbiakban közöljük:

— Alig tudok szavakat találni arra,

hogy megköszönjem azt a bizalmat, hogy már negyedszer választott elnökévé az erdélyi magyarság. A mai időkben nem ünneplhetünk, ennél sokkal fontosabb dolgaink vannak. Ez a határozat, amellyel engem újra elnökké választottak, azt fejezi ki, hogy elfogadta és helyesnek ítélte a magyarság azt a politikai irányt, amelyet a kisebbségi magyarság összefogó szervezetének vezetésében követtem. Ez talán azért van így, mert a magyarság ütőerén tartva kezünket, sikerült állandóan kapcsolatot tartani fenn az egész kisebbségi magyarsággal. Ugy látom, hogy az elméken kívül a szíveknek az összhangja is fennáll. Kérem a magyar testvéreket, hogy csekély erőmet sokszorozzák meg, hogy a

jövő szolgálatában harcolhassunk, hogy gyermekeinknek jobb jövőt biztosíthassunk.

A tisztujítás megejtése után a mindvégig teljes rendben és emelkedett hangulatban lefolyt gyűlés a délutáni órákban ért véget. Közvetlenül a nagygyűlés után összeült a párt új intézőbizottsága és időszerű folyóügyeket intézett el.

A magyarság sepsiszentgyörgyi nemzetgyűlése fényes bizonyíték amellett, hogy a magyarság tántoríthatatlan hűséggel áll a Magyar Párt és vezetői mellett. Bebizonyosodott, hogy a rendbontóknak és ámitóknak nem hisz a magyarság, mert szent meggyőződéssel bizik abban, hogy jobb jövőjének záloga az Országos Magyar Párt kezében van.

Belpolitikai hírek

Tovább tart a bizonytalanság a belpolitikában. A Sinajában tartott kisantant értekezlet után a kormány tagjai megállapították, hogy Antonescu külügyminiszter genfi útja és az ottani munkájának befejezése előtt nem kerülhet sor a belpolitikai válság megoldására. Bizonyosra veszik ugyanis, hogy a Nemzetek Szövetségének most következő tanácsülésén az utóbbi időben a nemzetközi politikában felmerült szándékok tisztázódnak fogynak. Ez mindenesetre nagy hatással lesz arra, hogy melyik párt vegye át a kormányzói hatalmat. Különben a liberális párt készül a választásokra és reméli, hogy a választásokat a jelenlegi kormány fogja levezetni.

Hogyan vélekednek a román újságok a sepsiszentgyörgyi nagygyűlésről? A román újságok a sepsiszentgyörgyi nagygyűlés eseményeit bizonyára céltudatosan, a maguk egyol-

dalú, ferde szemüvegén át bírálgatják. A gyűlés után néhány nappal a Curentul írt nagyobb cikket a sepsiszentgyörgyi nagygyűlésről. A cikkben, amint előre lehetett látni, a sepsiszentgyörgyi nagygyűléssel kapcsolatban valótlán dolgok olvashatók. A Curentul-on kívül elkésve több kormánypárti lap bírálta a nagygyűlés állásfoglalásait. Az egyik újság Pál Gábor határozati javaslatát „a szemtelenségnek és a román nép sértetésének mesterműve” jelzővel illeti. Kifogásolja, hogy a Magyar Párt Ófelsége elé kíván járulni a magyarság panaszai-
val. A román lapok meghatározásából látszik, hogy a kisebbségellenes hangulatot még a nagygyűlés magasztos hangulata sem tudta szétoszlatni.

Socol Aurél halála. Socol Aurél, a román nemzeti parasztpárt kolozsvári szervezetének elnöke meghalt. Egyike volt azoknak a román politikusoknak, akik őszintén közeledtek a magyarsághoz. Halálával a román nemzeti pártot nagy

veszteség érte. Temetésén megjelentek a román nemzeti párt összes vezetői és a Magyar Párt is leróta kegyeletét.

Júniusban ismét nyilatkozatot tett a kisebbségek mellett. Az Ó-királyságbeli Caracal városban egy népgyűlésen Junian, vol miniszter a kisebbségi kérdésről is megemlékezett. Kijelentette, hogy a négymilliónyi kisebbség ellen nem észszerű fellépni, mert ma, amikor a veszedelem Európa ajtaján kopogtat, nem ellenségeket, hanem barátokat kell szerezni. Ilyen körülmények között nem szabad állandóan azt kiáltani a kisebbségek felé, hogy ellenségei az országnak és nem egyenrangúak a románokkal.

Egyetlen magyar sem került be Bihar-megye állandó választmányába. Bihar-vármegye választott tanácsának alakuló gyűlésén a magyarokat annyira mellőzték, hogy egyetlen magyar sem került be az állandó választmányba. A nagytanácsnak azonban több magyar tagja van.

• Hírek •

A pápa nyilatkozata a hitvallásos iskolákról. Az északamerikai olasz gyermekek a nyarat Olaszországban töltötték. Mielőtt a gyermekek hazájukba visszatértek volna, megjelentek XI. Pius pápa előtt. A Szentatya nagy szeretettel fogadta az amerikai, katolikus gyermekeket. Beszédében kijelentette, hogy dicsérőleg kell szólnia az amerikai hitvallásos iskolákról. A pápa annak az óhajlásának adott kifejezést, hogy bár minden egyházközségnek lenne saját temploma és saját plébániai iskolája. A Szentatya beszédének befejező részét az alábbiakban közöljük:

— Az egész egyháznak tudnia kell, hogy a pápa a hitvallásos iskolának majdnem olyan fontosságot tulajdonít, mint magának a plébánia-templomnak. Ha neki — mint pápának — választania kellene, mi a fontosabb, a hitvallásos iskola, vagy a templom felépítése, ez a választás igen nehezebbre esne. Először azt mondaná: Jöjjön előbb a templom, azonban egész sorozat megfontolás és megfontolás beszél a hitvallásos iskolákért. Mert hiszen ez az iskola az éppen, mely megtanítja a gyermekeket, hogy templomba járjanak, az iskola az, amely megtanítja az embereket arra, hogy mi is tulajdonképpen az Egyház?

Eltiltották a jegyzőket a magánosok számára való munkák végzésétől. Az erdélyi és bánátsági jegyzőknek a belügyminisztérium körrendeletileg tiltotta meg, hogy hivatásukon kívül bármilyen más, magánjellegű ügyet lebonyolítsanak.

A jegyzőknek tehát a jövőben nem szabad magánosok számára semmiféle írást, szerződést elkészíteniök. Ez nagyon sérelmes a jegyzőkre és a közönségre nézve is, mert falun nagyon sok írni-olvasni nem tudó ember él, akiknek mindenféle ügyes-bajos dolgát, írását eddig a jegyző intézte el. A jegyzők a sérelmes intézkedés ügyében Kolozsváron gyűlést tartottak és testületileg tiltakoztak a belügyminiszter rendelkezése ellen. A jegyzők szeptemberben országos gyűlést fognak tartani Bucarestben és ennek legfőbb tárgya lesz a sérelmes rendelkezés ellen való tiltakozás. Remélik, hogy ilyen módon a sérelmes rendeletet hatálytalanná fogják.

Ujból megnyitották Belgrádban a magyar Tanítóképző Intézetet. A belgrádi Tanítóképző Intézetet, négy esztendei szünet után, a jugoszláv kormány engedélye alapján, újra megnyitották. A tanítóképző intézetben az összes tárgyat magyarul tanítják.

Elvették a premontrei-rend vagyonát. A premontrei-rend Nagyvárad közelében levő szentmártoni rendházát, minden ingó és ingatlan vagyonát, továbbá a Félix-fürdőt, hivatalos bizottság az egészségügyi miniszter nevében átvette. Félix-fürdő zárgondnokául az állam a megyei főorvost és főmérnököt nevezte ki. A rend vagyonának ilyen uton való elvétele nagy megröszérlést keltett az egész magyarság körében.

A tiltott műtét áldozata. A bánáti Kölniken Márcu Lina 22 éves asszony tiltott műtét következtében meghalt. Az ügyben a hatóságok szigorú vizsgálatot indítottak.

Petres Kálmán emlékezete a magyar rádióban. A Magyar Nép-nek tíz évvel ezelőtt elhunyt kiváló munkásáról a budapesti rádió előadás keretében emlékezett meg. Az előadás keretében Petres Kálmán szép költeményeiből szavaltak és énekeltek.

Pénzügyi főtisztviselők felmentése. A pénzügyminiszter öt Kolozsváron székelő pénzügyi főtisztviselőt állásaiktól felmentett. A felmentett tisztviselők szabálytalanságokat követtek el, amelyekkel az államot megkárosították.

Nem kell cenzurázni az irodalmi könyveket! Az állambiztonsági vezérigazgatóság rendelete szerint egész Románia területén, tehát ott is, ahol osztrómagállapot van, az összes irodalmi könyvek mentesek az előzetes cenzura alól. A könyvek tartalmáért a szerző és a nyomda együttesen felelősek. Ha a kiadott könyvek ellen valamilyen kifogás merülne fel, a könyveket elkobozzák és a kiadók ellen megindítják az eljárást.

Negyven szekér szénát hivatott el a villám. Radmanuban bánáti községben a villám becsapott Jurcheia Aurél gazdácsüérébe. A villámcsapás következtében a csűr és 40 szekér széna elégett.

Kérjen mutatványszámot gyermeke számára az

Uj Cimborá

című képes gyermeklapból. Megjelenik havonta háromszor. Előfizetési díj egész évre 200, félévre 100, negyedévre 50 lei. Szerkesztőség és kiadóhivatal Cluj Str Baron L. Pop 5.

A berkenyesi magyarok imaháza.

A mezősegi szorványok magyarsága minden elismerésre méltó küzdelmet folytat, hogy létét biztosítsa. Eldugott kis falvakban dicséretre méltó mozgalmak indulnak a magyarság tömörítésére és erősítésére. Sajnos, az ilyen mozgalmak minduntalan akadályokba ütköznek. Sok szép megmozdulás nem sikerül a helyi hatóságok szűk látóköre miatt. Mert hiszen a magyarságnak művelődési és gazdasági téren való szervezkedése mindenkire nézve csak hasznos lehet. Ma, amikor a gazdasági, szellemi és erkölcsi válság sötét hullámai nemzetiségi különbség nélkül mindenkit fenyegetnek, közös munkával kellene arra törekedni, hogy minden nemzetbeli és minden valláson élő emberek a közös jó javára működjenek.

A mezősegi *Berkenyes* községben érdemes mozgalom indult meg, hogy a 158 református lelket számláló gyülekezet-

ben református imaház épüljön. Nagy Gyula lelkész lelkes munkát folytatott, hogy az eszmét valóra tudja váltani. Meg is indult a gyűjtés, hogy az imaház építésének költségeit előteremtsék. A községi reformátusok nagy szeretettel karolták fel az ügyet és sok anyagot hordtak össze a templom építésének céljára. Szóval, minden előfeltétele meg volt annak, hogy a berkenyesi reformátusok imaházhoz jussanak és abban vallásos lelkiszükségleteiket kielégítsék.

Mikor már minden előkészület megtörtént, az imaház munkálatainak megkezdésére, a községi tanács egyszerűen megtagadta az építési engedély kiadását. Valószínű, hogy Berkenyes mezősegi kisközség ezzel világhírnévre fog szert tenni, mert az egyetlen hely a világon, ahol *azzal az indokolással tagadták meg a templom építési engedélyének kiadását,*

hogy a jelenlegi külpolitikai helyzet nagyon fel van zavarva.

A községi tanács határozata annál meglepőbb, mert a község görög katolikus lelkésze határozottan az engedély kiadása mellett foglalt állást. Nagy Gyula, frátai református lelkész és *Bencze Zsigmond* gondnok igyekeztek odahatni, hogy a községi tanács változtassa meg álláspontját. Sajnos, azonban, közbenjárásukra azt a választ kapták, hogy jobb lesz várni az építéssel 10-20, esetleg 50 évig, hogy addig tisztázódjék a helyzet.

Az ügy természetesen nem marad annyiban, mert az egyházmegye esperese *Máthé Sándor*, továbbá az *Országos Magyar Párt* kolozsmegyei tagozata meg fogják tenni a szükséges lépéseket, hogy a berkenyesi községi tanács teljesen indokolatlan határozata érvényét veszítse és az imaház felépülhessen.

Halálos szerencsétlenség történt a nagykárolyi papirgyárban. A nagykárolyi papirgyárban a kifreccsenő kénsav öt munkást megsebesített. Turd George dobai lakos meghalt, egy másik munkás sebesülése életveszélyes.

Harangszentelés Mezőbergenyében. Lélekemelő szép ünnepély keretében szentelte fel a Mezőbergenye-i ref. gyülekezet augusztus 22.-én ujonnan beszerzett legnagyobb harangját. Két régi harangja közül ugyanis a kisebbiket a háború idején elrekvirálták, azonban a börténésnél működő bizottság, mint műemléket, visszaküldte (1530-

beli), miután azonban a levétel-nél megrepedt s így hangja meggyengült, egy újabb harang beszerzését határozták el. Az új harangot a hivek áldozatából szereztek be, akik a nemes célra mintegy 38 ezer lejűt adtak össze. A felszentelés reggelén ünnepi diszt öltött a kis falu s ünnep volt a szívekben is.

A felszentelési beszédet és imát Farkas Jenő marosi ref. esperes mondotta — Istenhez emelve a lelkeket magasszárnyalásu beszédével s midőn az ima szárnyán Isten áldását és megszentelő kegyelmét kérve az új harangra — megkondult az új harang, a templomot zsufozásig

megettöltő közönség ajkán is hála-sóhaj szállott fel Istenhez a segedelemért. Imádkozott Péter Sándor marosszentkirályi lelkész, a harangbeszerzés történetét Zsigmond Pál helybeli lelkész ismertette, felolvasván az adakozók neveit is. Harangszentelési alkalmi éneket énekelt a helybeli ref. dalárda. Délután dr. Imre Barna bándi lelkész hirdette az ígét, míg Váradi Albert paniti lelkész az asszonyoknak és leányoknak tartott előadást. Délben közbéd volt. — E kis gyülekezet az utolsó tíz év alatt iskoláját aláfalazta, templomát renováltatta, tornyát ujjafedte s e leg-

utóbbi áldozatos cselekedetével is bizonyítani akarta Istenben vetett rendületlen hitét, bizodalmit és élni-akarását. Követendő szép példa. L. G.

Nagy lopás történt a Bucurestii munkásbiztosító pénztárban. A bucarestii munkásbiztosító főpénztárából kétmillió lej gyanus módon eltűnt. A rendőrség letartóztatta az intézet főpénztárosát, Ilescu Andreit, mert az a gyanu merült föl, hogy ő követte el a betörést. Ilescu beismerte, hogy a kétmillió lejt ő lopta el. A pénz részben lóversenyen, részben pedig a színajai játékkaszinóban vesztette el. A büzös tisztviselőt letartóztatták.

Bányarobbanás Bulgáriában. Szófia közelében súlyos szerencsétlenség történt. Egy bányarobbanás következtében beomlott és maga alá temette a munkásokat. A robbanásnak 41 halálos áldozata van.

Amerikai ünnepség — Ötszáz ember halálával. Közlebről tartották meg az Északamerikai Egyesült-Államokban a munka ünnepét. Ezen a napon az Egyesült-Államok minden városában nagy embertömeg lepte el az utcákat. Ötszázhet ember esett forgalmi balesetek halálos áldozatául.

Bajban van a cigánykirály. Közöltük lapunkban, hogy a lengyelországi cigányok fényes formaságok között Varsóban cigánykirályt választottak. A cigánykirály személye körül most nagy harcok folynak. Alattvalói ugyanis nincsenek megelégedve a cigánykirállyal és helyébe mást akarnak választani. Az elégedetlenkedő cigányok egyik vezetője kijelentette, hogy rövidesen más cigánykirály választására kerül a sor.

Vérszegény, sápadt, étvágytalan-
egyengült és gyakori fejfájásban szenvedőknek teljes gyógyulást nyújt a

Dr. Földes-féle

FERROL Vastáplikör.

A leghatásosabb és legeredményesebb hízoló, erősítő vér és izomgyarapító szer. — Minden gyógyszerárban és drogueriában **100**— Lei egy üveg.

Érdekesítő magyarországi kísérletek a sükettség gyógyítására. Teljes esendben rendkívül érdekes és izgalmas kísérlet folyik a Süketnémák Országos Intézetében a sükettség gyógyítására. Erről a közérdekű témáról közöl részletes leírást a Tolnai Világlapja legújabb száma.

Pusztító szélvész Kinában.

Hongkong környékén nagy szélvész, ugynevezett **t á j f u n** pusztított. A vihar következtében három hajó elsüllyedt és 25 hajó partra sodródott. A szerencsétlenségnek 250 halálos áldozata van.

Tűz pusztított Szalárd községben. A marosmegyei Szalárd községben Balázs Ferenc tímár műhelyében tűz ütött ki, a tűzvész következtében nagyértékű cserzőanyag semmisült meg. A tüzet egy eldobott cigarettavég okozta.

Repülőtér épül Balázsfalván.

Balázsfalva, mióta Kisküküllőmegye székhelye lett, gyors fejlődésnek indult. Közlebről nagy területet sajátítottak ki, amelyen polgári repülőtérrel fognak építeni.

Kövekkel dobálták meg a nemzetközi gyorsvonatot. A Bucuresti és Páris között közlekedő, nemzetközi gyorsvonatot Komarnik állomás közelében kövekkel dobálták meg. A kövek betörték egyik kocsit ablakát. Az állomási rendőrség megindította a nyomozást a merénylők kézrekerítésére.

Korszakalkotó találmány a műfogászat terén. Schneider, bécsi sebész-tanár a fogorvoslást új alapokra helyezte. A kihuzott rossz fogak helyébe az állkapocsba gyökérrel ellátott műfogakat ágyaz és a fogakat összenöveszti az állkapoccsal. Az eddigi kísérletek, amelyek ilyen irányban végeztek, nem sikerültek, mert az alkalmazott kötőanyagok csak egy-két hónapig tartottak és akkor a fogak kihullottak. A Schneider-féle műfog aranyból van és elefántcsont köpeny veszi körül. A állkapoccsontba elhelyezett gyökér két hónap alatt teljesen beforr és így olyan szájba is lehet fogsort tenni, amelyben már egyetlen fog sincs.

Az első hindu miniszterelnök Budapesten. A közelmúltban Budapesten járt az első hindu miniszterelnök. Rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl erről a Délibáb legújabb száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg.

Készít és elad önköltségi áron minden versenyen felüli tiszta gyapju valódi **Homespune** úri és női szöveteket

DOMBRIA

házi szövet Cluj, átköltözött **Str. Regina Maria 4 sz. alá.** Bejárat **Str. Bratianu 19. felől is.** Ugyanitt elszakíthatatlan színtartó előírásos iskolai ruhakelmék megrendelhetők.

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Jó talajművelés nélkül nincs jó termés!

A háromszékmegyei Gazdasági Egyesület Szent Iványi Gábor elnök vezetésével hasznos munkát folytat a gazdák felvilágosítása terén. Az alábbi cikket az Egyesület vezetősége küldötte lapunk szerkesztőségének, hogy nemes szándékukból a gazdák nagyobb köre merit-sen hasznot.

Nem tudjuk elhinni, hogy a nagy nyári szárazság még a legmaradibb gazdát se győzte volna meg, hogy okszerűen és nyereségesen csak úgy lehet a földeken gazdálkodni, ha a talajművelésben bizonyos kipróbált és bevált elveket betartunk.

Az idei év rendkívül száraz volt. Legjobban érezték ezt tavaszi kalászosaink. Azokon már a későbbi, talán tulbó csapadék sem segített semmit. De a talajművelés szabályait minden gazda saját földjén láthatta. Ha volt — sajnos megyénkben még nagyon sokan — olyan gazda, aki tavaszi szántásban vetett és volt mellette egy őszi szántott táblája is, ugyanazon növény eredményéből maga állapíthatta meg, mit jelent az őszi megművelt talaj a tavaszival szemben.

A környékbeli megyék közül Háromszék a többenél is jobb példája annak, hogy aki itt a talajban levő nedvességgel gazdálkodni nem tud, az lényegesebb eredményekre nem számíthat, tehát előbb-utóbb anyagi leromlás lesz a sorsa.

Közeledik az őszi szántás ideje. Azt azonban meg kell előznie még egy nagyon fontos talajmunkának, a *tarlószántásnak*. Sokszor, igen sokszor esik erről szó, de azért, ha az ember azokon a szép háromszéki mezőkön végigmegy, nem találja a tarlóbuktatásnak a nyomát sem. Kivétel egynéhány haladóbb gazda, akik ezt a fontos munkát rendszeresen elvégzik.

A talaj 3—4 ujj mélyen (inkább mondánám sekélyen) felszántva, vagy táresázva porhanyó réteget kap s így a meglevő nedvességet megőrizzük. A talajt ilyen módon új nedvesség befogadására is alkalmassá tesz-

szük. A feltört tarlóban csakhamar kikelnek az összes gyomok, amiket még virágzásuk előtt a rendes őszi szántással letemetünk és elpusztítunk. Munkánk az élettelen talajt új tevékenységre sarkalja, tehát földünk termőereje a jövő tavaszra már most gyarapodik.

A gazdák javarészből tudják, hogy éppen a gyommagvak kikélése miatt fontos a sekély szántás s azt is, hogy a föld nem maradhat rögösen, hanem ilyen esetben a *borona* is előkerül, sőt ha szükség, a *henger* is.

Nagyon helyesen mondja a szász gazdák szaklapjának egyik vezércikke, hogy akadnak olyan „tulokos” gazdák is, akik a tarlóbuktatást és őszi szántást egyszerre végzik, úgy, hogy őszi szántanak. Öreg hiba ez! Az őszi szántással ugyanis nincs elérve a főcél, hogy a gyomok kikeljenek, mert azok magja igen mélyre kerül és nem csirázik ki. A következő években fognak kikelni, mikor a talajművelés által megfelelő sekély rétegbe kerülnek. A gyommagvak ugyanis évekig csiraképesek. Világos tehát, hogy aki biztos eredményt akar elérni, előbb sekélyen tarlót kell buktatnia és azután kell végezni az őszi mély szántást.

Tudjuk, hogy Háromszéken a kiscgazdák sokhelyt legelőnek használnák a tarlót. *A tarló pedig minden szakiró és minden jó, gyakorlati gazda szerint drága és rossz legelő!* Táplálék nélkül rajta, ellenben az állatok a földet összetapodják, ami szintén káros. Távolról sincs arányban az a csekély, legtöbbször lát-szólagos haszon azzal a terméskülönbséggel, amivel kevesebbet hoz az a föld, melyik nem volt szakszerűen művelve. De mást mondunk. Ott van a mi megyénkben az a sok jó gazda, aki tarlót buktat, őszi szánt, rendszeren trágyáz, stb. Meg kell kérdezni azokat a gazdákat, miért végzik ezeket a munkákat, mi hasznot láttak belőle?

Ismerünk egy régi gazdaszabályt:

Az idő a gazda. Sajnos, ebben az évben eléggé éreztük ennek az igazságát. De a ha-

sonló szabályok sem jelentik azt, hogy ölbetett kézzel csak az időt kell várunk és csak az időt kell néznünk. Segíteni kell magunkon és védekezni kell szeszélyessége ellen. Éghajlatunk évek óta szárazságra hajló. Legtöbb kárt épen emiatt szenvedjük. Tehát ez ellen kell védekeznünk és berendezkednünk. Terméseredményünk állandóan a tavaszutó és nyárelő száraz, tulmeleg időjárása miatt szenved. Ezért kell elvégeznünk talajainkon minden olyan munkát, amellyel azokban a nedvességet megőrizhetjük. Számbavehető és rendszeres nedvességtárolás a talajban csak a

késő őszi és a tél folyamán történik. Ezt kell megőriznünk a tavasz és nyárelő idejére. Ezt pedig elérjük azzal, hogy a legtöbb nedvességet elpocsékló és felhasználó gyomtömeget tönkretesszük a tarlótoréssal és a talajt az őszi és téli nedvesség befogadására kellően előkészítjük majd az őszi szántással.

A nyárutó és kora őszi talajmunkája a tarlótörés, melyet haladni akaró gazda épen úgy elvégez, mint ahogy megszántja háromszor, négyszer földjét őszi búza, vagy őszi rozs alá. Aki pedig ezt nem teszi meg, csak panaszkodjék tovább, hogy az idő a gazdal

Tudnivalók egy miniszteri rendeletről.

Pár nap mulva teljes erővel indulnak a vetések, tehát a gazda legfontosabb feladatát képezi a vetőmag helyes megválasztása és annak üszög elleni kezelése. Ez a munka nem csak a gazdának, de magának az államnak is érdeke, mert ettől függ nagymértékben a jövő termés sikere.

Az elmúlt évig a vetőmagvak pácolása tekintetében sok jó tanácsot kapott a gazda, melyeknek betartása saját érdeke volt. Sajnos azonban nem minden gazda fogadta meg e jó tanácsot és vetőmagját vagy rosszul csávázta és búzája üszkös lett, vagy pedig a nedves kékkeses fűrdővel a vetőmagvak károsítása folytán önmagának okozott kárt.

Az idény aratáskor és csépléskor kitűnt, hogy termésünk mennyiségileg nagy, de igen nagy mértékben üszögfertőzött, ennélfogva a földművelési miniszter elrendelte, hogy a gazdáknak az elvetésre szánt vetőmagot büntetés terhe alatt kezelniök kell.

A törvény ugyanakkor azt is elrendelte, hogy üszögmentesítésre csak a múlt hó folyamán megvizsgált és a Mezőgazdasági Kutatások Intézete által jónak talált szárazpácok használhatók.

Minden gazdát csak örömmel tölthet el, hogy régi barátja a Porzoi a minisztériumi ellenőrzést sikerrel kiáltozta és használatát aként engedélyezték, hogy 1 mázsa vetőmaghoz csak 20 deka Porzoi szükséges, úgy mint eddig.

Gazdaérdek tehát, hogy valódi vöröszinű Porzoi-t vásároljunk, mely ime a legfőbb jóváhagyást is elnyerte.

A gazda tehát Porzoi-t kérjen és csak Porzoi-t fogadjon el. A törvény értelmében minden csomagolásra kívülről egy cimke van ragasztva, mely feltünteti, hogy a pác milyen adagolásban használható. A valódi Porzoi dobozán a következő számok olvashatók: No. 3 és No. 354, továbbá az is, hogy 200 gr. Porzoi 100 kg. vetőmaghoz keverendő.

Súlyos sérelem érte az alsicsi állattartó gazdákat. Az alsicsi járásnak közel 30 ezer lelket számláló, 16 községben az állattartó gazdákat súlyosan érintő rendeletet hirdettek ki. A rendelet szerint az összes erdei legelőkről szeptember hónap elsejétől október hónap 15-ig mindenfajta állatot hazakell hajtani. A rendelet szerint az intézkedésre azért van szükség, hogy a kezdődő vadászi idény elején a nemes vadnak meg legyen a kellő nyugalma, a vadászatot legelésző állatok ne zavarják és hogy az állatokat a vadászok ne löjje meg. A rendelet nagyon súlyosan érinti az alsicsi székely gazdákat, mert állataikat a hó leeséséig szokták legeltetni. Az idény különösen rá vannak szorulva a gazdák a hosszú őszi kinyuló legeltetésre, mert a nyáreleji szárazság miatt takar-

mányhiány van. Az érdeklődő gazdák dr. Páll Gábor, magyar képviselőhöz fordultak panaszsukkal. A magyar képviselő táviratilag jelentette a miniszteriumnak az intézkedés ellen való tiltakozását. Kérte, hogy a rendeletet hatálytalanítsák, mert a vadászat nemes élvezete kevesek kiváltsága és ezért nem lehet 30 ezer gazdát eltiltani a zavartalan legeltetés jogától. A távirat hatása alatt a hatóságok megértő és igazságos szellemben igyekeznek a kérdést a gazdákkal elintéznik.

Gazdanap Végváron. A báningsági Végvár községben jól sikerült gazdanapot tartottak. A gazdanapon megjelentek az Erdélyi Gazdasági Egyesület küldöttei. A gazdanap ünnepi istentisztelettel kezdődött, amelyen Orth Imre, ref. lelkész hirdette az ígét. A gazdanappal kapcsolatban előadások, lovasversenyek, állat- és terménykiállítás voltak. Száznál több állatot mutattak be a kisgazdák. A kiállításon a loállomány nagyon szép, a szarvasmarha állomány azonban lesújtóan gyenge volt.

A "MAGYAR NÉP"-et terjeszteni magyar kötelesség!

A Református gazdasági iskolánál minden hely betelt! A Csombordi Református Gazdasági és Szőlészeti Iskola igazgatósága ezúton közli az összes érdekelt szülőkkel, hogy a szakoktatási törvény rendelkezései szerint az első évre csak 40 tanulót vehet fel. Ez a létszám már nemcsak teljesen betelt, hanem a felvételt kérők száma már 66. Kérjük ennél fogva az érdekelt szülőket, hogy *újabb felvételi kérvényt ne adjanak be iskolánkhoz.* Az eddig beadott felvételi kérések sorsáról iskolánk intéző bizottsága szeptember 8-án határoz, amikor a határozatról azonnal értesíteni fogja az összes érdekeltet. A miénken kívül magyar tan nyelvű gazdasági iskolák vannak még a következő helyeken: Székelykeresztur, Radnót, Kézdivásárhely.

Mikor végezzük a szőlő kapálását? A lágyszem alá kapálást akkor kell elvégezni, mikor a szőlő összes nyári munkáját befejeztük, a szőlő már zsendülni kezd s így többé a sorok közötti járkálásra nincs szükség. Ezt a kapálást csekélyen, felszínesen hajtjuk végre s a gyomirtáson és porhanyitáson kívül, a bakhátaknak a sorok közé való felhuzására s a tőkék tövének kitányérozására is sulyt helyezünk. A bakhátak felhuzása elősegíti a talaj felmelegedését s a fürtök beérettését, a kitányérozás pedig levegősebbé teszi a tőkék alját, az alacsonyan csüngő fürtök besározódását megakadályozza. A kapáláskor kikerülő gyomokat a sorok közül kihordjuk, nehogy hervadásuk közben a sorok közötti levegő páratartalmát növeljék s gom-

babetegségek (szürkepenész stb.) megtelepedésére alkalmasat nyujtsanak. A kapálás során ajánlatos a szőlőtökékről egyúttal az elpusztult fürtöket, fürtészecskéket is leszedni s mélyen bekapálni vagy összegyűjtve a szőlőből kihordani.

Gyümölcsvédelmi útmutató jelent meg. Hasznos gyümölcsfa gondozási és permetezési füzetet adott ki Gyerkes Mihály ny. ig.-tanító: „*Gyümölcsfák Védelme*” cím alatt. A gyümölcsök kártevői elleni küzdelem sikeres véghezvitelére, megbecsülhetetlen szolgálatot tesz ezen népies formában, iskolai

rövidséggel megírt füzet. Utmutatást ad ez a rágó hernyók, a szivó tetüfélék és a gombabetegségek sorozatának írtására, az ifjusági, iskolai permetezőköri megszervezésére. Gyümölcstermesztési és gyümölcsvédelmi előadásainak az Udvarhely megyei népiskolákban való megtartására a közoktatásügyi miniszter engedélyt adott. A sikeres gyümölcstermesztés első feltétele az oltványok ültetése, azonban ugyanilyen nagyjelentőségű a meglevő és ezután ültetendő gyümölcsfáink eltávolítása, a kártevők ellen a védelem felvétele

KÉKKŐ-csáva gazda kára, PORZOL-pác a haszon ára!

Vásároljatok **PORZOL**-t, melyet a Miniszterium engedélyezett és melynek hivatalos használati előírása 200 gr. egy mázsa vetőmagra.

Ha **PORZOL**-t kértek, vigyázzatok, hogy ne más' kapjatok.

Szövetkezetekben, magkereskedésekben üzletekben követeljétek az eredeti vörösszinű **Porzol**-t.

szintén. A román nyelvre is lefordított füzet ára mindössze 10 lej. Megrendelhető a szerzőnél Udvarhelyen. Megvétele és mentől szélesebb körben való elterjesztésre ajánljuk.

Románia résztvesz a berlini vadászati kiállításon. A berlini, nemzetközi vadászati kiállításon Románia is nagy kiállítási anyaggal fog résztvenni. Mocsony, udvari fővadászmester személyesen fog kiutazni, hogy Románia kiállításának elrendezését ellenőrizze.

PIAC

Nagymennyiségű búzát vásároltak a hollandok Romániában.

A román és holland kormány között létrejött megállapodás értelmében Hollandia 9 ezer vagon búzát vásárol Romániától. A búza minőségileg hektoliterenkint 77 kiló súlyu kell hogy legyen. A hollandok a búza árát részben áruval, részben pedig készpénzben fizetik ki.

Palesztina cukrot vásárol Romániából.

Palesztina nagyobb mennyiségű cukrot vásárol Romániában. A cukor szállítása megkezdődött. Egyelőre 100 vagon cukrot indítottak utnak Palesztina felé.

Megélénkült a bánági gabonapiac.

A bánági gabonapiacon általános élénkség tapasztalható. Különösen a jóminőségű búza iránt mutatkozik élénk kereslet. A jó búzáért mázsánként 450—455 lejt fizetnek. A kukorica is drágult. Mázsája 315—320 lej. Megjelent a piacon az idejé lóheremag. Mázsánként 2300—2400 lejért vásárolták.

Terményárak Kolozsváron.

Búza 460, kukorica 360, takarmányárpa 370, zab 370, mák 2300 lej mázsánként.

Réti széna 110—125, lucerna és lóhereszéna 140, buzaszalma 75 lej mázsánként.

Terményárak Nagyváradon.

Búza 430—440, rozs 471—480, kukorica 360—370, árpa 380, zab 330, fehérpaszuly 500, napraforgómag 480 lej mázsánként.

Rétiszéna 125, lóhere és lucernaszéna 150—170, szalma 30—40 lej mázsánként.

Terményárak Szatmáron.

Búza 435—440, rozs 465—470, kukorica 350—360, zab 330 lej mázsánként.

Ipari rovat

Életbe lép a kisiparosok kötelező könyvvezetése.

Közlünk lapunkban, hogy a bélyegtörvény rendelkezéseinek értelmében a kisiparosok és kiskereskedők könyveiket szabályszerű felbélyegzéssel tartoznak ellátni. Többszöri halasztás után az iparügyi miniszter a kisiparosok könyvvezetési kötelezettségének bevezetésére szeptember hónap 15-ét tűzte ki. A kereskedelmi kamarák szövetségének közbenjárása a könyvveteli kötelezettség bevezetését szeptember 30-ára halasztották el. A pénzügyminiszter állítólag azt tervezi, hogy rendeleti törvénnyel módosítja a bélyegtörvény vonatkozó szakaszait és a kisiparosokat és kiskereskedőket teljesen mentesíti a könyvvezetési kötelezettsége alól, mivel az súlyos megterhelést jelentene számukra.

Négyszázéves ünnepét ülte Marosvásárhelyi kocsigyártó ipar

Marosvásárhely kocsigyártó iparosai szép ünnepséget ültek annak emlékére, hogy ezelőtt négyszáz évvel alakult meg Marosvásárhelyen a kocsigyártó cég. A szép ünnepségen a vásárhelyi magyar társadalom színe-java résztvett, és vidékről is nagyon sokan megjelentek.

A cégbejegyzéshez nem kell állampolgársági bizonyítvány

A kisenevi ítélőtábla nagy jelentőségű ügyben hozott ítéletet. A kereskedelmi és iparkamarák mellett működő céghivatalok azokat a cégeket, amelyeknek tulajdonosa nem román állampolgár, nem jegyezték be a kamarai cégjegyzékbe. Ezzel kapcsolatban több kérvényező jogorvoslatért fordult a bírósághoz. A kisenevi ítélőtábla kimondotta, hogy az olyan kérvényezőket is be kell jegyezni, akiknek nincs román állampolgárságuk.

Az Országos Sütőipari gyűlésen tiltakoztak a kenyérvisszavétel iránti követelt illetékek ellen.

A romániai pékiparosok Temešváron nagygyűlést tartottak. A gyűlésen többszázán tiltakoztak meg Erdély és az Országos pékiparosok szövetségének tagjai tiltakoztak a magánadók ellen és emlékiratot készítek sérelmeikről, hogy a kormányhoz juttassák. Az emlékiratban arra kérik a kormányt, hogy szabadítsák meg a kenyeret az illetékek tömegétől, mert az olcsó kenyér az ország biztonságának és helyzetének legfőbb záloga.

Mulattató

S O H A.

*Ne ejtsd ki ezt a szócskát,
Ne mondd ki, hogy: Sohal!
Ha hiszed is, hogy egy más szílv
Hozzád hűtlen, mostoha.*

*Ajkadra e keserű szót
Az indulat tüzte rég,
Egy pillanat, míg lelkedben
A harag nyers tüze ég.*

*Idők szállnak. Szenvédélyek
Múlnak, mint a habfodor,
Mit a vízen elsuhanó
Gyenge szellő elsodor.*

*Megbántad már hányszor, hányszor,
Szíved mennyit szenvedett!
Könnyzáporral borttja be
Ezt a szót a szeretet.*

*De hogy szánva visszavonjád,
Nincsen benned akarat,
Vagy visszatart dac, büszkeség
S tün nap-napra azalatt.*

*Sohal Űgy cseng, mintha vernek
Koporsóba szegeket,
Sohal — Búcsúz mindörökre
Két szílv, amely szeretett.*

FELEKI SANDOR.

A beflehető tölgyfa és Abdiás, az alázatos.

Ábrahám, aki szeretett fákat ültetni azokon a helyeken, ahová nyájának vonulása történt, a sovány mészköves földbe elvetett egy makkot és így szólott hozzá:

— Hajts ki és növekedjél! Szolgálj Istennek a magad módján, légy erős fa és adj árnyékot a hozzád menekülőknek!

A kicsiny makkból karsu és gyenge fa lett, mely hatalmas törzssé erősödött, mire Ábrahám dédunokája, József elvonult mellette kolompoló nyájával. A tölgyfa lassan megvékonyult, görcsös, viharvert ágai messze nyultak és eltakarták a domb alatt felépült fiatal várost: Bethlehemet. Fenn a magasban egész kis erdőnyi ágai közt valami halk és nyugta-

lanító suttogás hullámozott. Ráfogták, hogy a fa emberi hangon mormol és szellemek tanýáznak odvaiban. Aztán már benne is érní kezdett az öreg kor. Ideje volt, mert több, mint kétezer évet élt; egyik ága a másik után meredt szárazon és törzsében egymásba szakadtak az odúk.

Mikor a rómaiak a zsidók ellen vonultak, a római sereg a fa alatt ütött tábor. Az éjszaka kára gyújtott tűz olyan közel csapott a fa törzséhez, hogy a száraz kéreg hosszú füstölgés után egyszerre csak lángra lobbant s a fa óriási szenes csonkká égett. A betlehemiek odagyűltek a látvány köré és sirtak; szerették volna oltani, de a rómaiak szétkergették őket.

Abdiás, a pásztor, akié a fa volt, — mert mezején állott, — mogorván és lesújtottan nézte a fát. Az Ég haragjától félt és engesztelést ajánlott fel a Magasságbélinek. Később mégis eltakarította a szomorú fekete csonkot. Még maradt egy hatalmas tömb épségben, tiszta, kemény, ősi tölgyfa, amit felajánlott az építőmestereknek, akik Jeruzsálemben a király parancsára újjá építették a templomot. De az építőmesterek kinevették. Itt a templomban akarja egy félig megszenesedett faroncseit beépíteni? Itt, ahol a legvalószínűsabb cédrus gerendák, a legsúlyosabb és legfénylőbb ébenfalapok éppen, hogy megfelelnek? Menjen csak vissza szépen a nyájaihoz és rójjon össze állatainak jászolt belőle!

Abdiás megszégyenítve hagyta el a várost és így imádkozott:

— Uram, te látod, hogy háznak akarom ajándékot adni, de a király szolgálói nem fogadták el. Nézd jószándékomat és ne kelj fel ellenem haraggal, ha ezzel a fával, amely az enyém, valamit csinálok.

Aztán hozzálátott, hogy a megcsufolt fát felhasználja. Először küszöböt faragott belőle házának, aztán erős és tágas nyugvópado, melyet a fa egykori helyére állított, végül jászolt állatainak, egy külső istállójába.

Egy téli este Abdiás már lepihenni készült, mert ezen a napon pásztorainál járt kinn és fáradt volt. Amint hazafelé ment, idegeneket látott a padnál álldogálni, akik láthatóan vártak valamire. Csak egészen közelről látta meg jól, mifélek, mert az alacsonyan álló nap a szemébe sütött. Ebben a szemközt áradó nagy sárgászörös fényben úgy tűnt fel neki, mintha valami sugárko-

szoru állana a fiatalasszony körül. A mellette álló öregedő férfi egy vastag takarót bontogatott. Barátságosan köszöntek egymásnak és a férfi megkérdezte, hol találhatna szállást az éjszakára. Abdiás vállat vont:

— Talán találna valahol, de nem valószínű, mert most a népszámlálásra sokan is jöttek ide, akiknek itt kell jelentkezniök.

Az alacsony, fáradt férfi komoran, és gondterhelten nézett maga elé. Abdiás erre megmondta, hol lakik, és biztatta, hogy hozzá fordulhat, ha máshol nem talál helyet. Mikor hazaért, saját törzséből való vendégeket talált magánál és az idegenek dolga hamar ki ment a fejéből. Úgy illett, hogy mindent a vendégek rendelkezésére bocsásson, ezért elhatározta, hogy ezt az éjszakát ő maga cselédeivel künt tölti a pásztortüznél. Éppen amikor el akart indulni, kopogtattak ajtaján és azok az idegenek álltak a küszöbön, akikkel a padnál találkozott.

— Bejártuk a várost, — mondta a férfi, aki a vállánál átkarolva tartotta az asszonyt, hogy az el ne essék a fáradtságtól, — de nem találtunk szállást, azért eljöttünk hozzád.

Abdiás a homlokára ütött. Ő maga monddotta nekik, hogy jöhetnek, most meg van szégyenítve, nem tud velük mit kezdeni.

A férfi félreértette: — Nem akarunk terhede lenni, — mondta nyugtalanul és szerényen. — Akármilyen egyszerű tetőt a fejünk fölé, ... csak egy zugot .. vagy egy istállót...

— Istálló? — kérdezte megzavarodva Abdiás. — Nem engednék benneteket itt álldogálni a küszöbön, ha csak egy zug is maradt volna házamban. De nekem magamnak

is kint kell aludnom a nyájaimnál, annyi rokonom jött hozzám. De ha istállót mondasz, azt tudok adni.

— A Magasságbeli áldjon meg, — monddotta halkán a férfi és az asszonyra nézett. Aztán lassan, kiméletesen felsegítette a számára az egyre jobban alkonyodó estében és elindultak Abdiással a dombok felé. Ezek oldalába nyílt bele az istállóbarlang; éppen ebbe állította volt az uj jászolt.

— Ott van elég alom és takaróitokból tisztességes fekvőhelyet tudtok magatoknak vetni.

A férfi aggódó arccal bólintott és Abdiás megértette, hogy ideje elmennie.

Ezen az éjszakán kezdődött az, ami csak egyszer történhetett meg a földön: amikor az egész teremtés letérdelt egy asszony köré és az ég és föld visszatartották lélegzetüket. Eljött a karácsony-éjszaka, alászállott a földre, hogy a bűnös emberiségnek meg hozza a Megváltót. A pásztorok Abdiással odamentek, hogy lássák a csodát. Ott találták meg az anyát és a gyermeket, pólyába takarva és abba a jászolba fektetve, mely az ősi fából készült.

Most megértette Abdiás, hogy az ő fáját Isten mégis csak befogadta templomába, ha kigunyolták is Heródes pallérjai. A komor és véreskező Heródes csak számításból és hivatalkodásból adta Isten házának a drágaságot, míg Abdiás ajándékát, ami egyszerű volt és kicsiny, de engesztelésből és áhítatból fakadt, elfogadta. Az, aki nem írástudóknak és főpapoknak, nem a föld hatalmasainak, hanem a szegényeknek, a kicsinyeknek és alázatosaknak ígértetett: *íme eljött.*

Megjelent a GAZDATUDOMÁNY második kiadása.

Dr. Nagy Endre és Dr. Szász Ferenc

GAZDATUDOMÁNY

című könyve előfizetőink számára kérésbesítési díjjal együtt **80** lei. A könyv bolti ára egyébként 90 lei. Ezen kedvezményes árat csak előfizetőink számára tudjuk biztosítani. A könyv több, mint 600 oldalon foglalkozik a gazdálkodás tudományával és abban mindent megtalál a haladni vágyó gazda. Igyekeztek tehát mindenki sürgősen megszerezni a **Gazdatudomány** című könyvet.

Apróságok • Adomák

Gabonapusztító bogarak a háboru szolgálatában.

Németországban mesterségesen tenyésztik a gabonamolyt. A mesterségesen tenyésztett gabonamolyt háborus célokra fogják felhasználni. A tenyésztett gabonamoly egész vidék gabonatermését és az elraktározott gabonát néhány nap alatt teljesen elpusztítja. A tenyésztett gabonamoly ellen csak harci gázokkal lehet védekezni, ezek azonban az emberekre nézve is veszélyesekké válhatnak.

Hol esznek a legtöbb béka-combot?

A legtöbb békacombot Tirol lakossága fogyasztja. A tiroliak annyira kedvelik a békacombot, hogy csaknem teljesen kipusztították Tirolban a kecskebékát. Ezért a tiroli tartományi kormányzás szigorú rendeletben tiltotta meg a kecskebéka fogását.

Mágneses seprű.

Az utakon közlekedő autók gummikerekei nagyon gyakran romolnak el az uton heverő szeggek, patkók és vasdarabok miatt. Különösen olyan országokban, mint nálunk, ahol aránylag kevés gépi jármű közlekedik az utakon, de annál több szekér, nagyon tele vannak az utak bajt okozó vasrészekkel. Amerikában most érdekes kísérletet folytatnak az utakon a vasdarabok összegyűjtésére. Mágnesezett acélkefékkel járók végig az utakat és ezek minden vasdarabot magukhoz vonzanak. Ilyen módon

az ut megtisztul a könnyen veszedelmessé válható vasdaraboktól és az autók közlekedése biztonságosabbá válik.

Miért az asszonyoknak?

A plébános ur azt kérdezte a gyermekektől: Miért jelent meg Krisztus Urunk feltámadása után először a jámbor asszonyoknak?

Egy leányka így felelt: — Azért, hogy hamarabb elterjedjen a hite annak, hogy feltámadt.

Tökéletes kiszolgálás.

Vadászt szolgálnak ki egyik vadászkereskedésben. Mikor minden felszerelést megvásárolt, udvariasan kérdi a segéd:

— Ha pedig lőtt vadat, nyulat, foglyot vagy fűrjet parancsol uraságod, azt is szívesen szállítunk bármikor legoalsóbb napiárak mellett.

A szerkesztésért felel:

GYALLAY DOMOKOS

Tanácsadó

Minden tanácskérő levélhez mellékelendő 20 lej, — orvosi levelekhez 30 lej.

F. I. Nagyon kedvező körülmények között a takarmányrépa holdanként hozhat kétszáz mázsás termést. A mi viszonyaink között általában 150 mázsás termést nagyon jónak kell tartanunk. A művelt nyugati államokban a takarmányrépa átlagtermése holdanként 150—200 mázsá között mozog.

L. J. Bucuresti. A szőlő kolozsvári ára nézve pontos adatokat nem tudunk közölni, mert napról-napra ingadozik az ár aszerint, hogy mennyi szőlőt hozunk a piacra. Nagy árkülönbség van aszerint is, hogy az

idény elején, vagy pedig az idény közepén vagy vége felé tudja szállítani a szőlőt. Erre vonatkozólag tehát felelősség mellett nem tudunk adatokat közölni. A szőlő eltevésének módját nagyon sokszor ismertettük a Magyar Népből. Hűvös kamrában vagy padlason lehet számára terítve tartani. Nagyon jól áll a szőlő hűvös helyiségben zsinigre felakasztva. Nem a szárától, hanem a hegyétől kell felakasztani, hogy a bogyók lazán álljanak a fűtől. Erre vonatkozólag tavaly ősszel „Tanuld meg!” rovatunkban képes cikket közöltünk. A szőlő legököltebb eltartási módja a következő: A fás szárral és levelekkel levágott fűtőket vízbe állítjuk. A vízbe néhány darab faszenet teszünk, hogy ne romoljon meg. Ilyen módon a legkényesebb igényeket is kielégítő csemege-szőlőt tarthat el hónapokig. Az eltett szőlő természetesen aránytalanul jobb áron értékesíthető, mint a friss most, a szőlőidény folyamán. A nagyvárosok csemegekereskedései karácsony tájékán 30—40 lejt, tehát tízszeres árat is szívesen fizetnek a szép csemege-szőlőért. Csak finom csemegefajtákat érdemes télire eltenni.

S. R. Nem írja levelében, hogy miért akarja gyümölcsfa-oltványait bemeszelné. Valószínűnek tartjuk, hogy a nyulak rágása ellen. Figyelmeztetjük azonban, hogy a nyulak a bemeszelt fa-csemetéket megrágnak. Olyan anyagot, amely a meszet tartósan megőrzi a fák kérgén, nem ajánlatos a mézhez vegyíteni, mert az akadályozza a fák életműködését. Azt ajánljuk, hogy a fákat, ha az eső lemosta a meszelést, fagymentes napon még egyszer meszeltesse be.

A görögtűz és tüzijáték anyagok készítése nagyon tűzveszélyes. Csak gyári üzemben folytatható. Azt ajánljuk, hogy készszen vásárolják meg a szükséges tüzijáték anyagot, nehogy gyártás közben robbanás következék be.

K. I. J.-é. Erdőügyünkben óhajtottuk volna, hogy a kérdés ko-

molyságához mérten, minden tekintetben megnyugtató és kielégítő választ adjunk. Sajnálattunkra azonban ezt nem tehetjük, mert, noha leveléből megismerhettük a kérdést minden részletében, mégis nélkülözzük azokat a jegyzőkönyvi határozatokat, amelyek a társulat tagjai között a közösség szabályait tartalmazzák. Ugyanis ezek a jegyzőkönyvi határozatok állapítják meg az érvényben levő erdő- és más magánjogi törvényekkel együtt az erdőközösség alkotmányát, azok képezik a közösség alapszabályait, a közösségi szerződést. Ezek ismerete nélkül nagyon meggondolkoztató minden tanács, vagy utasítás. Ez annál is inkább, mert mint írja, már per is van folyamatba téve és a kereseti levél tartalma nélkül, illetve a keresetbe tett tanulmányozása nélkül nem vállalhatjuk a felelősséget a védekezés mikéntjére vonatkozó tanácsainkért. Nagy általánosságban leszögezzük, hogy úgy látjuk, hogy a perló két embernek legalább rajzon és a telekkönyvben különálló tulajdonai vannak, tehát az általános jogelvek szerint nem kényszeríthetők, hogy egyéni tulajdonaikat közös tulajdonokat szabályozó jogelvek alá helyezték. A közösséghez való tartozásokat az általunk nem ismert jegyzőkönyvi határozatok kell tartalmazzák olyan formában, hogy az megakadályozza a keresetükbe tett joguk érvényesítését. Ilyen körülmények között a legjobb szándékaink mellett is csak arra szorítkozhatunk, hogy kérjük, hogy ahogy megkapja a bíróságtól a kereseti példányt, egyet eredetiben, vagy másolatban küldjön be nekünk, hogy annak tanulmányozása után több alapossággal és tárgyismerettel közöljük véleményünket, mert nem kell mondjuk, hogy egy ilyen perben egy elhamarkodott, könnyelmű vélemény sok-sok perköltség megfizetésére adhat okot. Továbbá tudomására hozzuk, hogy a hiányzó lappéldányokat pótoljuk, csak írja meg, hogy melyik számok hiányzóak.

Sz. L. Amennyiben műhelyében kihágás címén jegyzőkönyvet vettek fel és a jegyzőkönyv aláírását ön azért tagadta meg, mert ceruzával volt írva és a szöveg elmosódott, olvashatatlan volt, nagyon helyesen tette, hogy nem írta alá. Ha tárgyalásra kerül a sor, igazolhatja, hogy miért nem írta alá és eljárásából semmi joghátrány sem fog származni.

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért.

Sz. D. Firtosváralja. M. Z. Hegyközkovácsi. F. J. Vadász. B. I. Tekerőpatak. L. J. Gödemestersháza. B. A. Gyergyóalfalu.

Előfizetőinkhez Vidéki megbizottaink tovább folytatják előfizetőink felkeresését s ez alkalommal a következő megyéket látogatják meg: Torda, Alsófehér, Szilágy, Csik, Krassó és Szörény megyékben lakó előfizetőinket. Miután a megbizottaknál való fizetés sokkal egyszerűbb, mintha postautalványon küldnék be a pénzt, továbbá költségbe sem kerül, ezért felkérjük minden előfizetőinket, akiket a megbizottak felkeresnek, hogy szabályszerű nyugta ellenében fizessék ki a feltüntetett hátralékot. Miután már szeptember hónapban vagyunk s az év nagyrésze már eltel, ennél fogva a f. évi előfizetési díjakat is kérjük kifizetni. Miután nem minden előfizető tudnak megbizottaink rövid időn belül felkeresni, ezért azon megyékbe, ahol megbizottaink csak később jelennek meg, a kitöltött postautalványt a hátralék feltüntetésével megküldjük. Kérjük tehát azokat, akiket ez alkalommal nem kerestek fel megbizottaink, hogy ez utalvány felhasználásával küldjék be a feltüntetett hátralékot.

Az elmúlt években az ősz folyamán előfizetőink közül nagyon sokan jelentették be új előfizetőket. Felkérünk minden egyes előfizetőt, hogy ismerőseik és barátaik körében terjesszék lapunkat és ha új előfizetőket azonnal nem is tudnak bejelenteni, közöljenek kiadónkunkkal olyan címet, akik valószínűleg megrendelik egy mutalványszám elküldése után lapunkat. A gyűjtőknek minden új előfizető után könyv-

ajándékot adunk a „Magyar Népe” könyvtárából. Kérjük azonban megírni, hogy melyik könyvet küldjük meg.

A következő befolyt pénzeket nyugtazzuk: M. E. Oravica 150 (r. 1938. jul. 1-ig), R. I. Kispereg 150, B. L. Dés 100, Ny. J. Aranyos-egerbegy 150. H. J. Homorodjánosfalva 75, D. I. Homorodszentpál 150, B. F. Erdőgyarak 500, B. J. Szentágota 305, V. K. F. Hagymádfalva 200, N. L. Köpec 155, Z. A. Biharszentjános 150, G. J. Nagyszalonta 150, Gy. F. Aranyospolyán 320, M. K. Szamosudvarhely 150, M. K. Szinerváralja 150, Gy. M. Ótelek 375, A. I. Brassó 150, Sz. J. Halmágy 155, K. I. Borbátviz 155, G. J. Ádamos 155, Sz. Gy. Bölön 305, N. I. Bihardiószeg 150, N. J. F. Nagybacon 150. P. A. Lemhény 100, A. S. Felőr 100 lej.

Apróhirdetések

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb hirdetés 50 lej. Állástkeresők részére 20 szóig 40 lej. — Előfizetőinknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lej. Az apróhirdetési díj előre fizetendő. Jelégés leveleket csak a portó beküldése esetén továbbítunk. Ugyisint az érdeklődésekre is csak úgy adunk választ, ha a válasz lev. lapot mellékelik, vagy bélyegben küldik be a portó-költséget.

Óriáseper száza százhusz, ezre hétszáz lej, legtöbbfajú szemzöngyallyak száza kettőszáz lej most. Őszire nagygyümölcsű ribiszke, folytontermő málna gyökereitőve husz darab száz lej. Szállítás pénz vétele után. Alma, szilva gyümölcsfák tiz darabja százhusz lejtől négyszáz lejig, nagyság szerint Teleki Arvéd faiskolájából Iara, jud. Turda.

Benőszülne 47 éves református érettségizett volt kereskedő, nyerskosztos 80.000 lej készpénzzel, gazdaságba, vagy más természetű összefüggő foglalkozásba. Őszinte, részletes levelet kér: Tury István Oradea—Nagyvárad, Hegedüs Hirlapiroda címén.

Szívesen elmennék keresztény uriházhoz gyermek mellé, esetleg szobalánynak, csakis vidékre. Cim: Biró Erzsébet, Arad, Str. Vasile Goldis No. 3.

Kezdődik a tanulás.

Az elemi- és középiskolák ifju népe már begyűlt a tudományok megszentelt hajlékaiba. De készülődnek a gazdasági iskoláink termeibe. Októberben ők is bevonulnak kitűnő gazdasági iskoláink termeibe. Az ők tanulása igéri a legbizonyosabb hasznot, nekik nem kell a pályaválasztás gondjaival foglalkozniuk. Képeink gazdasági iskoláink életébe nyujtanak bepillantást. Felső képünk a székelyereszturi gazdasági iskola oktató munkájának egyik jelenetét ábrázolja: a növendékek tanáraik vezetése mellett a gazdasági gépek tanulmányozásával foglalkoznak. Alsó képünk is érdekes jelenetet ábrázol. Katolikus papnövendékek a radnóti iskolában igyekeznek megismerkedni az előrehaladott gazdálkodás fogásaival, hogy aztán népüknek ezen a téren is hozzáértő vezetői lehessenek.

Tanuld meg!

Milyen termetű gyümölcsfákat ismerünk?

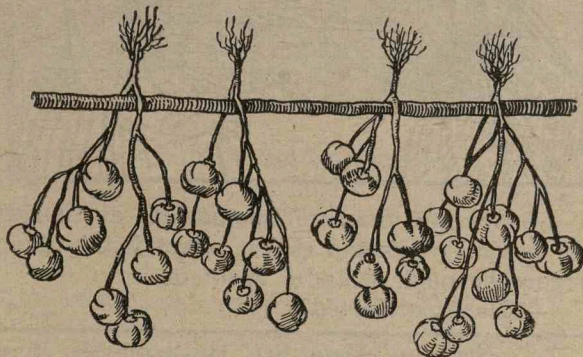
Sokan nem tudják, hogy a gyümölcsstermelésben milyen fákat nevezünk törpe törzsűeknek, magas törzsűeknek, miért nevezzük egyes fák koronáját kehely alakúnak, másokét gula alakúnak. Az alábbiakban ezeket magyarázzuk meg. A magastörzsű fák koronája egy méter nyolcvan centi magasságban kezdődik, esetleg azonban csak két méter husz centi magasságban ágazik szét. A közép magas törzsű fák koronája egy és negyed méter magasságban kezdődik. Az olyan fákat, amelyeknek koronája ennél alacsonyabban ágazik szét, törpe fának nevezük.

A kehelyalakú korona az elágazásnál három águ. A három ág egy méter távolság után két-két ágra oszlik. A villás ágak egyenletesen oszlanak el és biztosítják, hogy mindenütt kellő mennyiségű fény és levegő jut a gyümölcsfa koronájába. A jól metszett kehelyalakú korona kitűnően elősegíti a gyümölcs fejlődését és érését. A gyümölcsfák ősi természetének tekintetbe vétele alapján kehelyalakú korona való a körtefán kívül csaknem az összes gyümölcsfának.

A gualaalku koronának fő vezérága van és ebből ágaznak ki a mellékágak. A körtefa természeténél fogva szép gualaalku koronát szokott nevelni.

Mentsük meg a paradicsomot az elfagyástól!

A fagyok beköszöntése előtt a félig érett paradicsomot meg lehet menteni úgy, hogy tél kezdetéig friss paradicsommal láthatjuk el a házat. A paradicsom-töveket kiszedjük. A növényről letépjük a leveleket úgy, hogy csak a gyümölcsök maradjanak a pusztá szárakon. A paradicsom-töveket ezután néhány órára a

Háborútól, ártól, jégtől,
Döghaláltól, éhínségtől
Mentsen Isten népünkért is,
Ezt kéri a Magyar Nép is.

napra helyezzük, hogy a sebek, amelyek a levelek letépése alkalmával keletkeztek, begyógyuljanak, vagy legalább is megszáradjanak. Az ilyen sebek szoktak ugyanis kiinduló pontjaivá válni mindenféle penészedésnek és rothadásnak. A növényeket ezután tövüktől száraz szellős helyen fölakasztjuk és így hetekig, szerencsés körülmények között hónapokig el tudjuk látni a háztartást friss paradicsommal.

Almahámozás — kés nélkül.

Az almát nagyon könnyű meghámozni kés nélkül a következő módon: egy percre buzogó vízbe mártjuk és ezután kivesszük. Az ilyen módon kezelt alma héját kézzel könnyű lehámozni.

ROSSZMAJUSÁG.

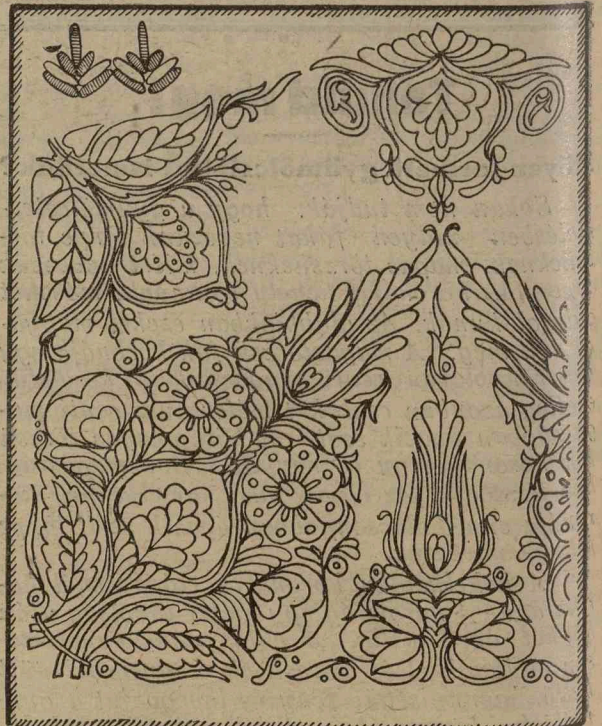
— Tegnap messziről megláttam azt a fiút, aki a múlt vasárnap esőket akart lopni tőlem. Erre uccu neki, szaladni kezdtem.

— Na és utolérted?

Hogyan javítjuk meg a kesernyész ízű zöldséget?

A kelkáposzta, kelvirág és kárfiol nagyon sokszor kesernyész ízű lesz. Az ilyen főzelék pedig nem ízletes. A bajon könnyű segíteni úgy, hogy azt a vizet, amibe először főttek a fent említett zöldségek, kiöntjük és új vizet öntünk a főzelékekre.

A magyar disztítés alapformái.

Nagyon szép térkitöltést mutatunk be egy cifraszűr gallérjáról. Az itt közölt disztítésből, ha szembe fordítjuk, rendkívül gazdag hatású, izléses diványpárna tervet készíthetünk.

Kiadja a „Magyar Nép” kiadóbizottsága, Minerva Rt., Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Pop 5. — 636